

בבא קמא לב

משנה. זה בא בחביתו וזה בא בקורתו,

1. נשברה כדו של זה בקורתו של זה - פטור, שלזה רשות להלך ולזה רשות להלך.
2. היה בעל הקורה ראשון ובעל חבית אחרון, נשברה חבית בקורה - פטור בעל הקורה, ואם עמד בעל קורה - חייב, ואם אמר לבעל חבית עמוד - פטור.
3. היה בעל חבית ראשון ובעל קורה אחרון, נשברה חבית בקורה - חייב, ואם עמד בעל חבית - פטור, ואם אמר לבעל קורה עמוד - חייב.

וכן, זה בא בנוי וזה בפשתנו.

שאלה: בעא מיניה רבה בר נתן מרב הונא: המזיק את אשתו בתשמיש המטה, מהו?

- כיון דברשות קעביד - פטור,
- או דלמא איבעי ליה לעיוני?

תשובה (ממשנתנו): א"ל, תניתוה: **שלזה רשות להלך ולזה רשות להלך.**

תשובה אחרת: אמר רבא, ק"ו: ומה יער, שזה לרשותו נכנס וזה לרשותו נכנס, נעשה כמי שנכנס לרשות חבירו וחייב, זה שלרשות חבירו נכנס לא כל שכן!

קושי: אלא הא קתני: **שלזה רשות להלך ולזה רשות להלך!**

תירוץ: התם תרוייהו כהדדי נינהו, הכא איהו קעביד מעשה.

קושי: והיא לא? והכתיב: **וְנָכַרְתָּ הַנַּפְשׁוֹת הַצּוֹלְשׁוֹת אֶקְרַב אִמָּא!**

תירוץ: הנאה לתרוייהו אית להו, איהו מעשה הוא דקעביד.

שולחן ערוך חושן משפט הלכות חובל בחבירו סימן תכא סעיף יב

המזיק לאשתו בתשמיש המטה, חייב בנזקה. האומר לחבירו: קטע את ידי, או: סמא את עיני על מנת שאתה פטור, הרי זה חייב בחמשה דברים, שהדבר ידוע שאין אדם רוצה בכך. הגה: וי"א דאם א"ל בפירוש: ע"מ לפטור, פטור, אלא שאם לא א"ל בפירוש, רק דברים שמשמען כך, אנו דנין דבריו שלא פטור, כגון שא"ל: קטע ידי, או: סמא עיני, וא"ל המזיק: על מנת לפטור, וא"ל הניזק: הן, אנו דנין שבתמיה קאמר הן, וחייב המזיק.

היה בעל קורה ראשון... ואם עמד בעל קורה - חייב

דן: אמר ריש לקיש: שתי פרות ברה"ר, אחת רבוצה ואחת מהלכת, בעטה מהלכת ברבוצה - פטורה, רבוצה במהלכת - חייבת.

חיזוק לדין מדברי משנתנו: לימא מסייע ליה: **היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון, נשברה**

חבית בקורה - פטור, ואם עמד בעל קורה - חייב;

משנתנו	דין ריש לקיש	השוואת המקרים - שינוי
היה בעל קורה ראשון... ואם עמד בעל קורה - חייב	בעטה רבוצה במהלכת - חייבת	השוואת המקרים - שינוי
הוזקה ממילא, וקתני חייב	טעמא דבעטה, הא הוזקה ממילא - פטור	דחיית ההשוואה (אין חיזוק לר"ל מהמשנה) ויש קושי על ריש לקיש
דפסקה לאורחא כשלדא - לא היה מקום לבעל החבית ללכת	כגון דרבעה בחד גיסא, איבעי לה (למהלכת) לסגויי באידך גיסא (מהלכת אחראית שלא הלכה מהצד - ורק בגלל שבעטה, הרבוצה חייבת)	תירוץ
היה בעל חבית ראשון ובעל קורה אחרון... ואם עמד בעל חבית - פטור	מהלכת ברבוצה פטור - שינוי	שוב ניסיון להשוות כדי לחזק ריש לקיש
דכי אורחיה קא מסגי - בעל הקורה לא עושה שום שינוי	אמר ליה (בעל הרבוצה): נהי דאית לך רשות לסגויי עלי, לבעוטי בי לית לך רשותא	דחיית ההשוואה (אין חיזוק לר"ל מהמשנה)

משנה. שנים שהיו מהלכין ברה"ר, אחד רץ ואחד מהלך, או שהיו שניהם רצים, והזיקו זה את זה - שניהם פטורין.

שיוך המשנה לדעה תנאי: מתני' דלא כאיסי בן יהודה; דתניא, איסי בן יהודה אומר: רץ - חייב, מפני שהוא משונה; ומודה איסי, בע"ש בין השמשות - שהוא פטור, מפני שרץ ברשות.

פסיקת הלכה: א"ר יוחנן: הלכה כאיסי בן יהודה.

קושי: ומי אמר רבי יוחנן הכי? והאמר ר' יוחנן: הלכה כסתם משנה, ותנן: **אחד רץ ואחד**

מהלך, או שהיו שניהם רצים - פטורין!

תירוץ ובכך דחיית שיוך המשנה מקודם: מתני' - בע"ש בין השמשות.

חיזוק לתירוצ: ממאי? מדקתני: **או שהיו שניהם רצין - פטורין**, הא תו ליל? השתא **אחד רץ ואחד מהלך - פטור**, שניהם רצין מבעיא?
אלא הכי קאמר: 'אחד רץ ואחד מהלך - פטור; בד"א - בע"ש בין השמשות, אבל בחול, אחד רץ ואחד מהלך - חייב; שניהם רצין, אפי' בחול - פטורין'.
שאלה על הברייטא: אמר מר: **ומודה איסי, בע"ש בין השמשות - שהוא פטור, מפני שרץ ברשות.**
בע"ש מאי ברשות איכא?
תשובה: כדר' חנינא, דאמר ר' חנינא: בואו ונצא לקראת כלה מלכתא;
ואמרי לה: לקראת שבת כלה מלכתא.
רבי ינאי מתעטף, וקאי ואמר: בואי כלה, בואי כלה.

משנה. המבקע ברה"ר והזיק ברה"י, ברה"י והזיק ברה"ר, ברה"י והזיק ברה"י אחר - חייב.

ברה"ר והזיק ברה"י	ברה"י והזיק ברה"ר	ברה"י והזיק ברה"י אחר
דמעיקרא שלא ברשות עבד	משום דשכיחי רבים	דלא שכיחי רבים ומעיקרא ברשות

הבאת ברייתא: הנכנס לחנותו של נגר שלא ברשות, ונתזה לו בקעת וטפחה לו על פניו ומת - פטור.
ואם נכנס ברשות - חייב
שאלה: מאי חייב?

תשובה: א"ר יוסי בר חנינא: חייב בד' דברים ופטור מגלות, לפי שאין דומה ליער, יער - זה לרשותו נכנס וזה לרשותו נכנס, זה - לרשות חבירו נכנס.

דברי ר' יוסי בר' חנינא מתייחסים למקרה זה	הנכנס לחנותו של נגר...ואם נכנס ברשות – חייב (סיפא)	הנכנס לחנותו של נגר שלא ברשות, ונתזה לו בקעת וטפחה לו על פניו ומת – פטור (רישא)	3n1k - פרט לממציא את עצמו, מכאן א"ר אליעזר בן יעקב: מי שיצתה אבן מתחת ידו, והוציא הלה את ראשו וקיבלה - פטור
הסיבה שפטור השוואה בין המקרים	שוגג קרוב למזיד אם שונים כאן, גם ברישא יהיה פטור כי אינו דומה למקרה של יער	שוגג קרוב לאונס אם שונים את זה כאן, אבל אסיפא כיון שברשות נכנס, חייב גלות	שוגג קרוב לאונס אם שונים את זה כאן, כל שכן בשאר מקרים. אבל אם שונים בשאר מקרים, כאן אונס לגמרי ויהיה פטור מארבעה דברים
קושי	אבל במקומות אחרים כתוב ששוגג קרוב למזיד חייב 1. הוסיף לו רצועה אחת ומת - הרי זה גולה על ידו; והא הכא דשוגג קרוב למזיד הוא, דאיבעי אסוקי אדעתיה דמייתי אינשי בחדא רצועה, וקתני: הרי זה גולה! 2. הזורק את האבן לרה"ר והרג - הרי זה גולה	אבל במקום אחר כתוב שאם ברשות נכנס פטור - הנכנס לחנותו של נפח, ונתזה ניצוצות וטפחה לו על פניו ומת - פטור, ואפילו נכנס ברשות	
תירוץ סופי	1. אמר רב שימי מנהרדעא: דטעי במנינא. קושי: טפח ליה רבא בסנדליה, אמר ליה: אטו הוא מני? והתניא: גדול שבדיינין קורא, והשני מונה, והשלישי אומר הכהו! תירוץ: אלא אמר רב שימי מנהרדעא: דטעה דיינא גופיה. 2. מדובר באשפה העשויה להפנות בלילה ואינה עשויה להפנות ביום, ואיכא דמיקרי ויתיב, מזיד לא הוי - דהא אינה עשויה להפנות ביום, אנוס נמי לא הוי - דהא איכא דמיקרי ויתיב.	בשוליא דנפחי קושי: שוליא דנפחי למקטלא קאי? תירוץ: כשרבו מסרהב בו לצאת ואינו יוצא. קושי: ומשום דרבו מסרהב בו לצאת, למיקטליה קאי? תירוץ: כסבור יצא. קושי: אי הכי, אחר נמי! תירוץ: אחר לית ליה אימתא דרביה, האי אית ליה אימתא דרביה.	